

International Educational Corporation
National University “Odesa Law Academy”

INNOVATION AND INTERNATIONALISATION IN HIGHER EDUCATION

**PROCEEDINGS
of the British–Ukrainian Conference**

*London,
16 October 2025*

ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

**МАТЕРІАЛИ
британсько-української конференції**

*м. Лондон,
16 жовтня 2025 року*

Odesa
“Yurydychna Literatura”
2025

UDC 378(410:477)(063)

I-64

Edited by **S. V. Kivalov**, Doctor of Law, Professor, Academician

Executive Editor: **D. A. Minchenko**

Innovation and Internationalisation in Higher Education : proceedings of the British-Ukrainian Conference (London, 16 October 2025) = Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті : матеріали британсько-української конференції (Лондон, 16 жовтня 2025 року) / edited by S. V. Kivalov ; executive editor D. A. Minchenko ; International Education Corporation ; National University “Odesa Law Academy”. — Odesa : Yurydychna Literatura, 2025. — 520 p.

ISBN 978–966–419–457–7

The proceedings of the British-Ukrainian Conference “*Innovation and Internationalisation in Higher Education*” are devoted to the development of joint educational and research initiatives, strengthening academic mobility, and promoting the exchange of experience between the academic communities of both countries. They also highlight the creation of new formats of cooperation in the fields of research, technology, and innovation. The implementation of British educational practices and international standards serves as a key factor in reforming the higher education system of Ukraine, contributing to its modernisation and successful integration into the European and global educational and research space.

UDC 378(410:477)(063)

Матеріали британсько-української конференції «*Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті*» присвячені розвитку спільних освітніх і наукових ініціатив, посиленню академічної мобільності, обміну досвідом між науково-педагогічними спільнотами двох країн, а також створенню нових форматів взаємодії у сфері досліджень, технологій та інновацій. Застосування британських освітніх практик і міжнародних стандартів є важливим чинником реформування системи вищої освіти України, сприяючи її модернізації та успішній інтеграції в європейський та міжнародний освітній і науковий простір.

The materials are published in the authors' editions.

The authors bear full responsibility for the quality, accuracy, and originality of their contributions.

© International Educational Corporation, 2025

© National University “Odesa Law Academy”, 2025

ISBN 978–966–419–457–7

Не менш важливою складовою професійного становлення управлінців нового покоління є утвердження академічної доброчесності, прозорості процедур оцінювання, дотримання етичних норм у дослідженнях і навчанні. Саме ці елементи формують інституційну культуру управління, орієнтовану на партнерство, взаємну відповідальність і довіру всіх учасників освітнього процесу. Впровадження таких підходів сприятиме зміцненню репутації українських закладів вищої освіти, посиленню їхнього міжнародного іміджу та сталому розвитку освітнього середовища.

Отже, інтеграція міжнародних освітніх стандартів між закладами вищої освіти України та Великої Британії є не лише умовою модернізації освітнього простору, а й потужним чинником підвищення його конкурентоспроможності. Реалізація партнерських програм, спільних досліджень і підготовка управлінців нового покоління сприятимуть формуванню якісно нової моделі української вищої освіти, що відповідатиме вимогам часу та європейським критеріям досконалості.

Список використаних джерел

1. The Quality Assurance Agency for Higher Education. <https://www.qaa.ac.uk/about-us>
2. Teaching Excellence Framework. <https://www.gov.uk/government/collections/teaching-excellence-framework>

Мельник О. В.

кандидат юридичних наук, доцент, в. о. директора
Академічного фахового коледжу ОНЮА, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА ОСВІТА ТА БРИТАНСЬКА ПОДАЛЬША ОСВІТА: УЗГОДЖЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ ТА ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

Протягом останніх десятиліть професійна та технічна освіта в Європі розвивається як важлива складова, що поєднує академічну підготовку з потребами ринку праці. Як британський сектор подальшої освіти (Further Education — FE), так і українська система фахової передвищої освіти (Professional Pre-Higher Education — PPHE) спрямовані на реагування на сучасні економічні виклики, процеси цифровізації та потребу в безперервному навчанні упродовж життя. Попри спільну мету — підготовку висококваліфікованих фахівців — організаційні моделі, кваліфікаційні рамки та механізми освітньої

мобільності цих систем істотно відрізняються, і усвідомлення цих відмінностей є підґрунтям для вдосконалення освітньої політики та розвитку міжнародного співробітництва.

У Великій Британії обов'язкова середня освіта завершується у шістнадцятирічному віці. На цьому етапі здобувачі світи складають іспити на отримання загального сертифіката про середню освіту (GCSE — General Certificate of Secondary Education), який засвідчує рівень опанування окремих навчальних дисциплін після дворічного курсу навчання, зазвичай у віці 15–16 років [2]. Успішне складання іспитів GCSE означає завершення обов'язкової шкільної освіти та відкриває можливість продовження навчання за кількома так званими «післяшкільними» освітніми траєкторіями (post-16 routes).

Програми A-Level (Advanced Level) мають академічне спрямування та тривають два роки, охоплюючи, як правило, три-чотири навчальні дисципліни. Вони призначені для підготовки до вступу до закладів вищої освіти й традиційно становлять класичний шлях до університету. Стажування (apprenticeships), навпаки, поєднують оплачувану трудову діяльність із професійною підготовкою, що завершується здобуттям відповідної кваліфікації.

З 2020 року у Великій Британії впроваджено нову форму технічної освіти — Т-рівні (T Levels), дворічні програми, розроблені у співпраці з роботодавцями та еквівалентні за обсягом трьом програмам A-Level. Кожна програма Т-рівня містить обов'язкову виробничу практику тривалістю щонайменше 315 годин (приблизно 45 робочих днів), що забезпечує набуття безпосереднього досвіду професійної діяльності [3].

Окрім цього, у секторі подальшої освіти функціонують інші професійно орієнтовані програми: BTEC Nationals, NVQ (National Vocational Qualifications) та підготовчі дипломи, що зазвичай пропонуються коледжами FE. Таким чином, сектор FE охоплює всі форми навчання після 16-річного віку, що не належать до вищої освіти. Британські коледжі подальшої освіти забезпечують як денну, так і заочну підготовку, включаючи освіту дорослих, технічні курси та програми підготовки для вступу до закладів вищої освіти. Цей сектор відіграє провідну роль у забезпеченні соціальної мобільності та розвитку людського капіталу, пропонуючи кваліфікації від 1-го до 5-го рівнів Регульованої рамки кваліфікацій (RQF) [5].

В Україні фахова передвища освіта (ФПО) регулюється Законом України «Про фахову передвищу освіту» від 6 червня 2019 року [6]. Вона становить окремий рівень національної освітньої системи, розташований між середньою та вищою освітою, і покликана забезпечувати підготовку фахівців, здатних виконувати складні практичні завдання у різних галузях економіки. Цей рівень відповідає 5-му рів-

ню Національної рамки кваліфікацій, узгодженому з Європейською рамкою кваліфікацій (EQF).

Заклади ФПО — це фахові коледжі, що мають право присвоювати освітньо-професійну кваліфікацію «фаховий молодший бакалавр». Освітні програми передбачають від 120 до 240 кредитів ECTS залежно від рівня попередньої освіти здобувача (базова чи повна загальна середня освіта), поєднують теоретичну підготовку з професійно-практичним навчанням і можуть включати елементи дуальної освіти, коли частина навчального процесу відбувається безпосередньо у виробничому середовищі [8].

Нормативно-правова база ФПО гарантує автономію закладів у розробленні навчальних планів, передбачає можливість визнання результатів попереднього навчання та перезарахування кредитів (до 50 % обсягу програми). Забезпечення якості здійснюється шляхом ліцензування, акредитації та зовнішнього оцінювання, що координується державними органами та уповноваженими агентствами із забезпечення якості освіти.

Крім того, порядок здобуття професійної освіти регулює Закон України «Про професійну освіту» від 21 серпня 2025 р., яким професійна освіта визначена як «систематизована сукупність здобутих особою результатів навчання і компетентностей, визначених стандартом професійної освіти та відповідним професійним стандартом, що засвідчується документом про професійну освіту», а здобуття професійної освіти забезпечують зокрема професійні коледжі та інші навчальні заклади та центри [7].

Хоча британський сектор FE та українська система ФПО належать до проміжного рівня між середньою та вищою освітою, їхня концептуальна основа істотно відрізняється. Коледжі FE характеризуються високим рівнем диверсифікації: вони здійснюють підготовку випускників шкіл, дорослого населення й осіб, які здобувають нову кваліфікацію. Гнучкість системи забезпечується модульністю програм, участю роботодавців у розробці навчального контенту та чітко визначеними траєкторіями продовження навчання або працевлаштування [4]. Українська ФПО, натомість, залишається тісно інтегрованою у систему вищої освіти: коледжі часто функціонують у структурі університетів, підпорядковуються спільним органам управління і мають переважно формальні зв'язки з роботодавцями [1]. Такий підхід забезпечує академічну послідовність, але частково обмежує інституційну автономію та оперативність реагування на потреби ринку праці, властиві британським коледжам FE.

Запровадження Т-рівнів у Великій Британії сприяло подоланню традиційного розмежування між академічною та професійною освітою. Ці кваліфікації спеціально розроблені як технічні та водночас

універсальні: вони визнаються при вступі до університетів через нарахування балів UCAS і передбачають активну участь бізнесу у розробленні змісту навчання [9]. В українській системі ФПО кваліфікації також мають практичне спрямування, однак лише частково інтегровані у структури подальшого навчання на рівні бакалаврату; механізми перезарахування кредитів залишаються фрагментарними. Створення прозорої та уніфікованої системи академічного переходу підвищило б відкритість і привабливість цього освітнього рівня.

Визначальною характеристикою британського сектора FE є глибока інтеграція роботодавців у процеси розроблення навчальних програм, оцінювання та організації освітнього процесу. Урядом створено галузеві ради, які формують професійні стандарти для кожної програми T-рівня, забезпечуючи узгодження змісту навчання з реальними потребами економіки [4]. Обов'язкова виробнича практика гарантує, що кожен здобувач отримує досвід застосування теоретичних знань у практичному середовищі.

Принцип дуальної освіти закріплений і в українському законодавстві: частина підготовки має відбуватися безпосередньо на підприємствах. Водночас механізми залучення роботодавців, фінансування практик і забезпечення належного моніторингу якості перебувають на стадії становлення. Британський досвід засвідчує, що формалізоване партнерство між закладами освіти й підприємствами, чіткий розподіл обов'язків та система стимулів для роботодавців підвищують ефективність і сталість дуальної моделі.

Траєкторії освітнього просування є ключовим елементом будь-якої системи післясередньої освіти. У Великій Британії випускники T-рівнів можуть безпосередньо працевлаштовуватися, продовжувати навчання за вищими технічними кваліфікаціями (Higher National Diplomas або Higher Technical Qualifications рівнів 4–5) або вступати до університетів [5]. Така багаторівнева система забезпечує можливість навчання упродовж життя та підвищує адаптивність людських ресурсів до потреб ринку праці.

В Україні випускники ФПО можуть продовжувати навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, зазвичай у скороченому форматі. Проте можливість переходу великою мірою залежить від міжінституційних угод і сумісності навчальних планів. Розроблення національних рекомендацій щодо визнання кредитів і співвіднесення результатів навчання сприятиме підвищенню академічної мобільності та усуненню дублювання освітнього змісту.

Фахова передвища освіта та британська подальша освіта мають спільну мету: підготовку компетентних фахівців, здатних забезпечувати інноваційний розвиток і сталий поступ економіки, але шляхи досягнення цієї мети демонструють відмінні інституційні моделі.

Британський сектор подальшої освіти наочно ілюструє, як гнучка структура, системна участь роботодавців та чітко визначені траєкторії навчання можуть сформувати ефективну та інклюзивну систему післясередньої освіти. Українська ФПО, маючи значний нормативний потенціал, перебуває у процесі пошуку оптимального балансу між академічною спрямованістю та практичною релевантністю.

Досвід Великої Британії засвідчує, що обов'язкова практична підготовка є ключовим чинником підвищення працевлаштованості випускників. Розвиток української дуальної моделі на основі партнерства із роботодавцями, створення дорадчих і галузевих рад, а також інтеграція досвіду роботи безпосередньо в освітній процес сприятимуть формуванню сучасної системи професійної підготовки.

Крім того, британські коледжі FE обслуговують як молодь, так і доросле населення, створюючи умови для перекваліфікації та підвищення кваліфікації упродовж життя. Інституційне впровадження аналогічної гнучкості в українській ФПО узгодило її з європейською парадигмою *lifelong learning* [10]. Загалом, посилення взаємопов'язаності між професійною та вищою освітою, забезпечення академічного визнання результатів навчання і розширення практикоорієнтованого компонента сприятимуть утвердженню в Україні сучасної, гнучкої та орієнтованої на здобувача системи фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел

1. Eurydice. Ukraine. Organisation of vocational education and training. Brussels: European Commission, 24 May 2025. URL: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/ukraine/organisation-vocational-education-and-training>
2. GOV. UK. GCSE changes and reforms. London: Department for Education, 2025. URL: <https://www.gov.uk/education/gcse-changes-and-reforms>
3. GOV. UK. T Level industry placements delivery guidance. London: Department for Education, 2020. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/t-level-industry-placements-delivery-guidance?>
4. HM Government. T-Level Industry Placements. Employer Guide. 2021. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/63a1d6138fa8f53913e80708/T_Levels_employer_guide_Dec_2022.pdf
5. Skills and Post-16 Education Act 2022. 2022 c. 21. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2022/21/contents>
6. Про фахову передвищу освіту: Закон України № 2745-VIII від 06.06.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
7. Про професійну освіту: Закон України № 4574-IX від 21.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>
8. Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти: наказ Міністерства освіти і Науки України № 426 від 13.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0929-23?lang=uk#Text>

9. GOV.UK. How do T Levels work with UCAS points? 2025. URL: <https://support.tlevels.gov.uk/hc/en-gb/articles/4403403900434-How-do-T-Levels-work-with-UCAS-points>
10. OECD, The Landscape of Providers of Vocational Education and Training, OECD Reviews of Vocational Education and Training, OECD Publishing. Paris. 2022. URL: <https://doi.org/10.1787/a3641ff3-en>.

Мінченко Р. М.

доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
проректор, професор кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

Мінченко Д. А.

кандидат юридичних наук, магістр Лондонського університету Queen Mary,
начальник відділу міжнародних зв'язків, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

**СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ:
ВІД ПЛАНУВАННЯ ДО НАВЧАННЯ. ДОСВІД БРИТАНСЬКО-
УКРАЇНСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА**

Освіта є однією із ключових стратегічних сфер розвитку держави, оскільки саме вона формує людський капітал, здатний підтримувати економічне зростання, технологічні інновації та суспільну стійкість. Якість освіти визначається не лише змістом навчальних планів чи рівнем матеріального забезпечення, а й управлінськими практиками, що створюють умови для інновацій, відповідальності та сталого розвитку. У цьому контексті лідерство розглядається не як особистий стиль комунікації окремого керівника, а як інституційна спроможність вибудовувати спільне командне бачення, узгоджувати загальну стратегію з повсякденною діяльністю та формувати організаційну культуру, що сприяє навчанню впродовж життя. Саме стратегічне управління забезпечує зв'язок між суспільним запитом і внутрішніми можливостями закладу, між довгостроковими цілями й оперативними рішеннями, між формальною структурою та живою динамікою академічної спільноти.

Університети XXI століття функціонують у середовищі перманентних змін: інтернаціоналізація освітнього простору, цифрова трансформація, поява нових форматів навчання, демографічні коливання, а для України — ще й наслідки російсько-української війни та виклики післявоєнної відбудови — вимагають від керівництва закладів вищої освіти не лише дисципліни планування, а й здатності

Кос'яненко С. О.

Майбутнє інтернаціоналізації: сучасне управління
університетами та інновації в навчальних програмах 294

Латковська Т. А.

Сприяння інтеграції міжнародних освітніх стандартів
між закладами вищої освіти України та Великої Британії 300

Мельник О. В.

Фахова передвища освіта та британська подальша освіта:
узгодження кваліфікацій та траєкторії професійного
зростання 303

Мінченко Р. М., Мінченко Д. А.

Стратегічне управління вищою освітою: від планування
до навчання. Досвід британсько-українського партнерства 308

Сарибасєва Г. М.

Інноваційні підходи до викладання у юридичних вищих
навчальних закладах: тенденції, можливості та виклики 312

Слободянюк О. В.

Роль університетів у підготовці менеджерів для економічної
відбудови України 315

Смазнова І. С.

Британський досвід у сфері медіа-комунікації
та його значення для модернізації української освіти 318

Строченко Л. В.

Формування навичок наукової комунікації англійською
мовою у майбутніх дослідників 321

Тодошак О. В.

Мотиваційна дилема адміністративного партнерства
та шляхи її інституційного закріплення 324

Томчаковська Ю. О.

Академічна англійська мова як інструмент залучення
студентів до дослідницьких практик 327

Туляков В. О.

Кримінологічне мислення як творче руйнування 330

Ульянова Г. О.

Вплив ШІ на традиційне уявлення про порушення академічної
добросчесності та плагіат 334